

บทที่ 3

ประวัติความเป็นมาของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด(ตาดีกา) อำเภोजะแนะ จังหวัดนราธิวาส

3.1 ประวัติพื้นที่อำเภोजะแนะ

แผนที่อำเภोजะแนะ



รูปภาพ 3.1 แผนที่อำเภोजะแนะ

3.1.1 ข้อมูลทั่วไป¹

อักษรไทย อำเภोजะแนะ
จังหวัด นราธิวาส
รหัสไปรษณีย์ 96220

อักษรโรมัน AmphoeChanayethan
รหัสทางภูมิศาสตร์ 9612
ข้อมูลสถิติพื้นที่ 607.2 ตร.กม.

¹สำนักงานการศึกษาเอกชนอำเภोजะแนะ จังหวัดนราธิวาส

ประชากร 37,034 คน (พ.ศ. 2557) ความหนาแน่น 60.99 คน/ตร.กม.

ที่ว่าการอำเภอ

ที่ตั้ง ที่ว่าการอำเภอจะนะ เลขที่ 156

หมู่ที่ 3 ถนนจะนะ-ดุษงญอ ตำบลจะนะ อำเภอจะนะ จังหวัดนราธิวาส 96220

พิกัด 6°5'54"N 101°41'36"E

คำขวัญ

ดินแดนรอยเท้าหลวงพ่อเพชร เจ็ดสายน้ำตกสวย

เมืองรวมผลไม้ ไร่ป้อแต่ล่องแก่ง

แหล่งบอนหลากสี คูบารมีช้างเผือก

อำเภอจะนะแบ่งเขตการปกครองย่อยออกเป็น 4 ตำบล 29 หมู่บ้าน ได้แก่

1.จะนะ (Chanae)	10 หมู่บ้าน
2.ดุษงญอ (DusongYo; DusunNyor)	8 หมู่บ้าน
3.ผดุงมาตร (Phadung Mat)	6 หมู่บ้าน
4.ช้างเผือก(Chang Phueak)	5 หมู่บ้าน

การปกครองส่วนท้องถิ่น

ท้องที่อำเภอจะนะประกอบด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 4 แห่ง ได้แก่ องค์กรบริหารส่วนตำบลจะนะ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลจะนะทั้งตำบล องค์กรบริหารส่วนตำบลดุษงญอ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลดุษงญอทั้งตำบล องค์กรบริหารส่วนตำบลผดุงมาตร ครอบคลุมพื้นที่ตำบลผดุงมาตรทั้งตำบล องค์กรบริหารส่วนตำบลช้างเผือก ครอบคลุมพื้นที่ตำบลช้างเผือกทั้งตำบล

3.1.2 ประวัติความเป็นมา

ตำบลจะนะเมื่อก่อนมี พ.ศ. 2526 เป็นตำบลหนึ่งของอำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส พ.ศ. 2526 ได้จัดตั้งเป็นกิ่งอำเภอระแงะ และตำบลก็เป็นตำบลหนึ่งของกิ่งอำเภอ และได้ยกฐานะเป็นอำเภอ เมื่อปี พ.ศ. 2530 จนถึงปัจจุบัน

พื้นที่

ภูมิประเทศ เป็นที่ราบ ประกอบด้วย 10 หมู่บ้าน ภูมิอากาศ ความร้อนชื้น ฝนตกตลอดปี เส้นทางคมนาคมสะดวก มีไฟฟ้าใช้

เขตพื้นที่

- ทิศเหนือ ติดกับ ตำบลดงขงญอ อำเภอจะนะ จังหวัดนราธิวาส
- ทิศใต้ ติดกับ ตำบลร่มไทร อำเภอสุคีริน จังหวัดนราธิวาส
- ทิศตะวันออก ติดกับ ตำบลผดุงมาตร อำเภอจะนะ จังหวัดนราธิวาส
- ทิศตะวันตก ติดกับ ตำบลช้างเผือก อำเภอจะนะ จังหวัดนราธิวาส

สาธารณูปโภค

จำนวนครัวเรือนที่มีไฟฟ้าใช้ในเขต อบต. 1,945 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 100.00
จำนวนบ้านที่มีโทรศัพท์ 1,500 หลังคาเรือน คิดเป็นร้อยละ 76.53 ของจำนวนหลังคาเรือน

การเดินทาง

เส้นทางเข้าตำบล ใช้ถนนทางหลวงที่ 4217 จากทางหลวงสาย 1102 ระยะทาง 9 กิโลเมตร

ประวัติความเป็นมา

คำว่า "จะนะ" เป็นภาษาท้องถิ่น เป็นชื่อของพืชชนิดหนึ่งที่มีลักษณะคล้ายต้นบอน
เมื่อก่อนอยู่ในพื้นที่นี้มาก ปัจจุบันมีอยู่บ้างเล็กน้อยชาวบ้านจึงเรียก

ชื่อบ้านตามพืชชนิดนี้ว่า "บ้านจะนะ" ซึ่งเป็นชื่อของตำบลหนึ่งของอำเภอจะนะ
จังหวัด นราธิวาส ต่อมาได้รับการยกฐานะเป็นกิ่งอำเภอตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 15
กรกฎาคม 2526 เรียกว่า กิ่งอำเภอจะนะ ประกอบด้วย 2 ตำบล 18 หมู่บ้าน คือ ต.จะนะ ต.ดง
ขงญอ ต่อมาได้รับการยก ฐานะเป็นอำเภอจะนะ เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2531

เนื้อที่/พื้นที่

อำเภอจะนะ มีพื้นที่ 550 ตร.กม.

สภาพภูมิอากาศโดยทั่วไป

มีอากาศชื้นและฝนตกตลอดปี มี 2 ฤดู คือ ฤดูร้อน และ ฤดูฝน

ข้อมูลการปกครอง

ตำบล มีจำนวน	4	ตำบล
หมู่บ้าน มีจำนวน	31	หมู่บ้าน
องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีจำนวน	4	แห่ง

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

- 1.อาชีพหลัก
- เกษตรกรรม

2.อาชีพเสริม - รับจ้างทั่วไป

ข้อมูลด้านประชากร

- ชาย รวม 15,637 คน
- หญิง รวม 15,063 คน
- ความหนาแน่นของประชากร 55.8 คน/ตร.กม

ข้อมูลด้านการเกษตร

ผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญ คือ ยางพารา ทุเรียน และลองกอง

3.2ความเป็นมาการจัดการเรียนการสอนศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด(ตาดีกา)

3.2.1 ความหมายของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา)

สำนักงานพัฒนาการศึกษา (2540: 25) ได้ให้ความหมายของโรงเรียนตาดีกา หรือศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด ซึ่งเดิมเรียกว่า ตาดีกา คำว่า ตาดีกานี้มาจากคำอ้อมภาษามลายูว่า (ตามัน) แปลว่า สถานที่ที่ให้การอบรม สั่งสอน (ดีดิกกัน) แปลว่าการอบรมบ่มนิสัย การเลี้ยงดู และการให้ความรู้แก่เด็ก (กาน็อก ๆ) แปลว่าเด็กเล็ก ๆ ที่ได้เข้ามารับการอบรมและเรียนรู้ เพราะฉะนั้นคำว่า ตาดีกา จึงหมายถึง สถานที่เลี้ยงดูอบรมจริยธรรมให้แก่เด็ก ๆ นีอาเรฟ ระเด่นอาหมัด (2548: 5) กล่าวว่า “ตาดีกา” (TADIKA) เป็นคำภาษามลายู ซึ่งย่อมาจากคำต่อไปนี้

TA ย่อมาจาก TAMAN แปลว่า สวนหรือศูนย์

DI ย่อมาจาก DIDIKAN แปลว่า สอนหรือฝึกอบรม

KA ย่อมาจาก KANAK - KANAK แปลว่า เด็กหรือเยาวชน เมื่อรวมคำทั้งสามคำนี้แล้วจึงมีความหมายว่า ตาดีกา คือสถานที่หรือฝึกอบรมจริยศึกษาสำหรับเด็ก

สำนักงานคณะกรรมการอิสลามจังหวัดปัตตานี (2548: 18) ได้อธิบายความหมายของตาดีกาว่า “ตาดีกา” (TADIKA) เป็นคำมาจากภาษามลายู ที่ล้อมาจากการเลี้ยงดูเด็กเล็กในประเทศมาเลเซีย มาจากคำว่า TAMAN DIDIKAN KANAK KANAK หมายถึง ศูนย์หรือสถานที่ดูแล นำทาง สอนสั่ง ฝึกอบรมให้ความรู้เด็กเล็ก ๆ หรืออาจหมายถึง ศูนย์พัฒนาเยาวชนวัยประถมศึกษา (6 – 12 ปี) ในชุมชนของชาวมุสลิมจะมี “มัสยิด” ซึ่งนอกจากจะเป็นที่ปฏิบัติศาสนกิจประจำวันแล้ว ยังเป็นศูนย์รวมในการพัฒนาองค์ความรู้ทางศาสนาแก่ชุมชน เพื่อพัฒนาจิตใจสมาชิกในชุมชน ทั้งด้าน

ศาสนา ประเพณีวัฒนธรรม ภูมิปัญญา ตลอดจนวิถีชีวิตของคนในชุมชน ครูผู้สอนจะเป็นโต๊ะอิหม่ามหรือครูที่เป็นอาสาสมัครจากในชุมชนเอง หรือนักเรียนที่อยู่ในสถาบันการศึกษาปอเนาะในบริเวณใกล้เคียงมาสอน โดยจะมีค่าตอบแทนจากการสอนให้บ้างเล็กน้อย ครูส่วนใหญ่จะมาสอนให้ด้วยใจไม่มีเงินเดือนตายตัว ต่อมาหน่วยงานของรัฐได้มีการสนับสนุนเงินเดือนแก่ครูดาศีกาคนละ 2,000 บาท ปัจจุบันศูนย์การอิสลามประจำมัสยิด(ตาดีกา) อยู่ภายใต้การดูแลของสำนักงานการศึกษาเอกชนของแต่ละจังหวัดได้เลื่อนเงินเดือนเพิ่มขึ้นเป็น3,000 บาท

การเรียนตาดีกาจะเป็นการเรียนเพื่อให้เด็กเล็กสามารถอ่านออกเขียนได้จะเน้นให้เด็กรับรู้ถึงมารยาท การปฏิบัติตัวของมุสลิม สอนการละหมาด การอ่านอัล-กุรอาน ซึ่งเป็นสิ่งที่มุสลิมทุกคนจะต้องรู้และปฏิบัติได้ถูกต้อง การจัดการหลักสูตรการเรียนรู้อุ้สำหรับเยาวชนมุสลิม และการใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา ฟิรฎูฮ์ยูนประจำมัสยิดจังหวัดปัตตานี นราธิวาส และยะลา มีหลักสำคัญ คือ

1. เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ และเข้าใจในหลักการศึกษอิสลามตอนต้นภาคบังคับ (ฟิรฎูฮ์ยูน) ของศาสนาอิสลาม

2. เป็นการศึกษาเพื่อปฏิบัติศาสนกิจ และยึดมั่นในหลักการศาสนาในการประกอบศาสนกิจและการดำรงชีวิตประจำวัน

3. เป็นการศึกษาที่สนองความต้องการของท้องถิ่น

4. เป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนเป็นมุสลิมที่ดี และเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว สังคมและประเทศชาติ

5. เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สามารถศึกษาต่อในระดับสูง

6. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์ได้

นुरुดดีน สารีมิง (2549) ได้ให้ทัศนะว่า “ตาดีกา” (TADIKA) เป็นคำย่อของคำว่า TAMAN DIDIKAN KANAK - KANAK แปลว่าสวนหรือสถานที้อบรมเด็กเล็ก ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรมที่อยู่ภายใต้การดูแลของมัสยิด อย่างไรก็ตาม ตาดีกาในความเป็นจริงไม่เพียงแต่จัดฝึกอบรมเด็กๆ เท่านั้น แต่ยังสามารถจัดการสอนศาสนาอิสลามสำหรับเด็กปฐมวัยด้วย สำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 12 (2550: 15) ได้ให้ความหมาย ของโรงเรียนตาดีกาว่า ตาดีกามาจากภาษามลายู ที่ล้อมมาจากระบบการเลี้ยงดูเด็กเล็กในมาเลเซีย ที่เขียนว่า TADIKA เป็นคำย่อที่มาจากคำว่า TAMAN DIDIKAN KANAK KANAKซึ่งสามารถแยกคำเพื่อให้ความหมายในภาษาไทยได้ดังนี้ ตา TA มาจากคำว่า TAMAN แปลว่าสวน ดี DI มาจากคำว่า ดีดิก DIDIKAN แปลว่าเลี้ยงดู/ดูแล KA มาจากคำว่า กานะาะ กานะาะKANAK KANAKแปลว่าเด็ก ๆ หรือในบางพื้นที่จะเรียกว่า ตามันบิมบิงัน กานะาะกานะาะTAMAN DIDIKAN KANAK KANAKซึ่งมีคำที่ต่างกันคือ BIMBINGAN มีความหมายคือการชักนำทาง ปรึกษาประครอง ดูแล ฯลฯ

อิบรอเฮ็ม ณรงค์รักษาเขต, สุกรี หลังปุเต๊ะ และการ์เดร์สะอะ (2551: 6 – 7) ได้ให้ความหมายของโรงเรียนตาดีกาว่า ตาดีกาเป็นแหล่งเรียนรู้อิสลามและเป็นสถาบันการศึกษาสำหรับยุวชนมุสลิมที่เก่าแก่ที่สุดสถาบันหนึ่ง ที่ถือกำเนิดในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เดิมทีสถาบันการศึกษาแห่งนี้จะถูกเรียกว่าโรงเรียนฟิรฎูอัยน มัตราสะฮะเสอโกละฮมลาฮูหรือบาลาเศาะที่มาจากบาลัยเศาะลาฮ ที่มักจะเรียกสถาบันการศึกษาแห่งนี้ สถาบันการศึกษาแห่งนี้มุสลิมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนใหญ่จะเรียนว่า “โรงเรียน” แต่นักวิชาการจะไม่ค่อยเรียกว่าโรงเรียน บางท่านเรียกว่าศูนย์อบรมหรือเรียกว่าตาดีกาอย่างเดียว การเรียกตาดีกาว่าศูนย์การอบรมศูนย์หรือเรียกว่า ตาดีกาอย่างเดียวน่าจะมีความถูกต้องมากกว่าจะเรียกว่าโรงเรียนตาดีกา เพราะว่าการเรียกว่าโรงเรียนตาดีกานั้น จะมีคำสองคำที่หมายถึงสถาบัน กล่าวคือ โรงเรียนและสวนในที่นี้หมายถึงศูนย์ หากแปลตรง ๆ คำว่าโรงเรียนตาดีกา ก็จะหมายถึงโรงเรียนศูนย์อบรมเด็กเล็ก คำว่าโรงเรียนศูนย์เด็กเล็กจะดูเป็นคำแปลตามความเห็นของผู้วิจัย คำว่า ตาดีกาอย่างเดียวจะเป็นคำที่เหมาะสมที่จะเรียกสถาบันแห่งนี้ อย่างไรก็ตามในอนาคตเมื่อทางรัฐได้นำตาดีกาบางโรงเข้ามาในระบบ ตาดีกาชนิดนี้ก็อาจจะกลายเป็นโรงเรียนไม่ใช่สถาบันศึกษาหรือศูนย์อบรมอีกต่อไป ความจริงคำว่า ตาดีกาไม่ใช่ชื่อที่เหมาะสมที่เรียกสถาบันแห่งนี้ เพราะช่วงอายุของผู้เข้ารับการอบรมหรือผู้เรียนนั้นจะค้ำกับคำย่อคำสุดท้ายของสถาบันนี้ กล่าวคือคำว่า KA จากคำว่า TADIKA หมายถึงเด็กเล็ก ๆ ที่อยู่ในช่วงอายุระดับอนุบาล อย่างไรก็ตามความนิยมของชุมชนที่จะเรียกสถาบันศึกษาแห่งนี้ว่าตาดีกาก็ไม่ใช่เป็นสิ่งน่าเสียหายมากนัก เพียงแต่คำนี้ตามความหมายที่แท้จริงอาจจะขาดความเหมาะสมเท่านั้น จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า โรงเรียนตาดีกาหรือศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิดหมายถึง แหล่งเรียนรู้ศาสนาอิสลามเบื้องต้น (ฟิรฎูอัยน) ที่มุสลิมทุกคนจะต้องเรียนรู้ จัดตั้งขึ้นโดยการรวมตัวของชุมชนเพื่ออบรมเยาวชน ที่มีอายุระหว่าง 6 – 12 ปี โดยใช้อาคารเรียนบริเวณมัสยิด

3.2.2 ความเป็นมาและความสำคัญของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด(ตาดีกา)

ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) เป็นสถาบันการศึกษา เกิดขึ้นด้วยความสำนึกในหน้าที่ตามหลักการของศาสนาอิสลามในชุมชนมุสลิม เป็นความต้องการของชุมชนที่จะให้เป็นสถานที่อบรมเยาวชนในชุมชนหรือในหมู่บ้าน โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ภาคฟิรฎูอัยน (พื้นฐานศาสนาอิสลาม) แก่เยาวชนอายุระหว่าง 6 – 12 ปี ซึ่งเป็นเสมือนการศึกษาภาคบังคับ ที่เป็นหน้าที่ของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองในการที่จะให้การศึกษาหรือสนับสนุนบุตรหลานหรือผู้ที่อยู่ในปกครองได้ศึกษา ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) เกิดมาพร้อมกับมัสยิดในแต่ละชุมชน จึงจัดการเรียนการสอนตามสภาพความสามารถและความพร้อมของชุมชนของตน ทั้งการบริหารจัดการ หลักสูตรและครูผู้สอน ต้องพึ่งพาตนเองในรูปแบบของเอกชนมาโดยตลอด เดิมที

สถาบันแห่งนี้จะเรียกชื่อต่าง ๆ กันไปแล้วแต่ชุมชน เช่น โรงเรียนฟิรฎุฮ์ยูน มัตราสะห์เสอโกละห์มาลา ยู โรงเรียนสุเหร่า หรือโรงเรียนชายค้ำสมัย ต่อมามีการใช้คำว่าตาดีกาในประเทศไทย ซึ่งนำมาจาก ประเทศมาเลเซีย คำว่า “ตาดีกา” จึงถูกนำมาใช้เรียกสถาบันการศึกษาแห่งนี้ในสามจังหวัดชายแดน ภาคใต้ คือ ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส จนกระทั่งถึงปี 2540 ทางราชการได้เห็นบทบาทและความสำคัญของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) โดยกระทรวงศึกษาธิการและ กระทรวงมหาดไทยได้รับมอบหมายจากรัฐบาลให้รับเป็นพันธกิจในการดูแลตาดีกาให้เป็น กิจจะลักษณะพร้อมให้การสนับสนุนอย่างเหมาะสม ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้ ในปี พ.ศ. 2540 ภาครัฐได้ เข้ามาดูแลและได้มีการเปลี่ยนชื่อมาเป็นศูนย์อบรมศาสนาและจริยธรรมประจำมัสยิด (ตาดีกา) อยู่ใน ความรับผิดชอบดูแลของกรมศาสนากระทรวงศึกษาธิการ ปี พ.ศ. 2546 กระทรวงศึกษาธิการปรับ โครงสร้างการบริหารงานราชการแผ่นดินตามนโยบายของรัฐบาล ศูนย์อบรมศาสนาและจริยธรรม ประจำมัสยิด (ตาดีกา) มาอยู่ในความรับผิดชอบของกรมศาสนากระทรวงวัฒนธรรม ปี พ.ศ. 2547 ศูนย์อบรมศาสนาและจริยธรรมประจำมัสยิด (ตาดีกา) อยู่ในความรับผิดชอบดูแลของ กระทรวงมหาดไทย ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2548 ให้กระทรวงศึกษาธิการ ดูแลรับผิดชอบศูนย์อบรมศาสนาและจริยธรรมประจำมัสยิด (ตาดีกา) โดยเปลี่ยนชื่อเป็นศูนย์ การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) (เอกสารประกอบการประชุมปฏิบัติการกำหนดแนวทางใน การสนับสนุนส่งเสริมศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา), 2550: 65 – 66) ครูผู้สอนศูนย์ การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) เดิมที่คือโต๊ะครู(TOK GURU) หมายถึงผู้มีความรู้ทางศาสนา อิสลามและผู้มีจิตอาสาในชุมชน หรือนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในสถาบันการศึกษาปอเนาะบริเวณใกล้เคียง ที่มีความรู้ที่จะสอนได้ การสอนเป็นไปด้วยความสมัครใจ เสียสละ และมีความศรัทธาในการถ่ายทอด ความรู้ที่ตนเองมีให้กับผู้อื่น โดยมุ่งหวังผลบุญทาง จิตวิญญาณ โดยมีค่าตอบแทนจากการสอนให้บ้าง เล็กน้อย ไม่มีเงินเดือนตายตัว เงินค่าตอบแทนครูศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ได้เงิน ชะกาดพิตเราะห์ที่ชุมชนบริจาคแก่มัสยิด เงินสมทบจากผู้ปกครองนักเรียน เงินรายได้ของมัสยิด แต่ ปัจจุบันหน่วยงานของภาครัฐเข้ามาจัดระบบการบริหารศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ได้มีการสนับสนุนเงินเดือนให้ครูคนละ 3,000 บาทต่อเดือน

3.2.3 รูปแบบการบริหารจัดการศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา)

รูปแบบการบริหารจัดการศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) เดิมทีการบริหารแล้วแต่บริบทของชุมชน อาจบริหารโดยอิหม่าม คณะกรรมการมัสยิด ผู้นำชุมชน หรือแต่งตั้ง คณะกรรมการบริหารการศึกษาขึ้นมาเป็นการเฉพาะ แต่เมื่อศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) อยู่ในความดูแลของภาครัฐจึงกำหนดคณะกรรมการบริหารศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด

(ตาดีกา) ประกอบด้วย อิหม่ามมัสยิดเป็นประธานโดยตำแหน่ง และผู้ทรงคุณวุฒิที่ผ่านการแต่งตั้งจาก คณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิด จำนวนไม่น้อยกว่า 6 คนและไม่เกิน 12 คน ซึ่งมีตัวแทนครูผู้สอน 1 คน คณะกรรมการบริหาร จะมีหน้าที่ในการจัดการศึกษาและอบรมให้แก่นักเรียนตามหลักสูตรที่ กรรมการศาสนารับรอง บริหารงานทั่วไป และดำเนินงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

3.2.4 งบประมาณในการนำมาจัดการเรียนการสอนของศูนย์การศึกษาอิสลาม ประจำมัสยิด (ตาดีกา)

ในช่วงแรกของการก่อตั้งศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) มีการเรียไรเงินจากสมาชิกในชุมชนเพื่อก่อสร้างอาคารเรียนหรือจัดเลี้ยงน้ำชาเพื่อหาเงินมาดำเนินการ โดยการเชิญชวนผู้มีจิตศรัทธาร่วมบริจาคเงินสมทบทุนในการก่อสร้างอาคารและวัสดุ อุปกรณ์ ในการจัดการเรียนการสอน เช่นโต๊ะ เก้าอี้ เมื่อมีการเรียนการสอนเกิดขึ้นโรงเรียนจะเก็บเงินบำรุงการศึกษาจากผู้ปกครองมากขึ้นเรื่อยๆ แต่ก็ไม่ให้เป็นที่เดือดร้อนและเกินความสามารถของผู้ปกครองและเป็นไปในรูปแบบอะลุ่มอล่วย เงินที่ได้มานำมาใช้ในการบริหารจัดการและค่าตอบแทนครูผู้สอน ต่อมาปี พ.ศ.2555 ศ.ดร.สุชาติ ชาติดำรงเวช รมว.ศึกษาธิการ ได้ลงนามในประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (กช.) เรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดสรรเงินอุดหนุนเพื่อเป็นค่าตอบแทนผู้สอนในศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) และค่าบริหารจัดการมัสยิด ในอัตราใหม่ ดังนี้ จำนวนนักเรียนต่ำกว่า 60 คน จัดสรรผู้สอนได้ 4 คน ค่าตอบแทน 3,000 บาทต่อคนต่อเดือน ได้ค่าบริหารจัดการมัสยิด 2,000 บาทต่อเดือน และ จำนวนนักเรียน 60 คนขึ้นไป จัดสรรผู้สอนได้ 6 คน ค่าตอบแทน 3,000 บาทต่อคนต่อเดือน ได้ค่าบริหารจัดการมัสยิด 2,000 บาทต่อเดือน โดยให้มีผลใช้บังคับย้อนหลังตั้งแต่วันที่ 1 เม.ย. 2555 เป็นต้นไป ปัจจุบัน ภาครัฐเข้ามาดูแลจึงมีเงินอุดหนุนให้แก่ครูผู้สอนและค่าบริหารจัดการศูนย์การศึกษาอิสลาม ประจำมัสยิด (ตาดีกา) โดยมีหลักเกณฑ์ดังนี้

1. ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) และครูที่มีสิทธิ์รับเงินอุดหนุน จะต้องตั้งอยู่ในมัสยิดที่จดทะเบียนจัดตั้งแล้วเท่านั้น โดยจะให้การอุดหนุนไม่เกินมัสยิดละ 1 แห่ง

2. เงินอุดหนุนค่าตอบแทนครูผู้สอนในศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด(ตาดีกา) และค่าบริหารจัดการแบ่งได้ดังนี้

(2.1) ผู้เรียนจำนวนไม่เกิน 60 คน ต่อผู้สอน 4 คน ได้รับค่าตอบแทน เดือนละ 3,000 บาทต่อคน ค่าบริหารจัดการศูนย์เดือนละ 2,000 บาท

(2.2) ผู้เรียนตั้งแต่ 60 คนขึ้นไป ให้จ่ายค่าตอบแทนผู้สอน 6 คน ได้รับค่าตอบแทนเดือนละ 3,000 บาทต่อคน ค่าบริหารจัดการศูนย์เดือนละ 1,000 บาท

3.2.5 หลักสูตรการเรียนการสอนของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา)

หลักสูตรการเรียนการสอนของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) เดิมทีจะไม่มีหลักสูตรที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน สอนตามความรู้และประสบการณ์ของครูผู้สอนในแต่ละศูนย์ที่จะคิดค้นหลักสูตรขึ้นมา หรือใช้หลักสูตรร่วมที่มีจำหน่ายในร้านหนังสือ เช่น แบบเรียนของชมรมตาดีกาหรือของประเทศมาเลเซีย เป็นต้น (ตาเฮรูลเลาะห์ หะมะ, 2552 : 23) แต่โดยทั่วไปจะเน้นในเรื่องศาสนา ภาษาและอัล-กุรอาน โดยใช้ภาษามลายูเป็นสื่อ ตาดีกาจะสอนเฉพาะวิชาศาสนา หนังสือเรียนส่วนใหญ่จะเป็นภาษามลายู หนังสือที่เป็นภาษาอาหรับจะมีเฉพาะรายวิชาภาษาอาหรับเท่านั้น ภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอนคือภาษามลายูท้องถิ่นปะปนกับภาษามลายูกลาง หนังสือเรียนจะเป็นภาษามลายูกลาง แต่การอธิบายเนื้อหาจะเป็นภาษามลายูถิ่นคล้าย ๆ กับสำเนียงภาษามลายูของรัฐกลันตันประเทศมาเลเซีย (อิบราเฮ็ม ณรงค์รักษาเขต, 2549: 7) การเรียนตาดีกาจะเป็นการเรียนเพื่อให้เด็กสามารถอ่านออกเขียนได้จะเน้นให้เด็กได้รู้ถึงมารยาท การปฏิบัติตัวของมุสลิม การสอนการละหมาด การอ่านอัล-กุรอาน ซึ่งเป็นสิ่งที่มุสลิมทุกคนจะต้องรู้และปฏิบัติให้ถูกต้อง (สำนักงานคณะกรรมการอิสลามจังหวัดปัตตานี. 2548: 18) ต่อมากรมการปกครองได้เป็นเจ้าภาพในการดำเนินการจัดทำหลักสูตรมีชื่อว่า หลักสูตรอิสลามศึกษาพหุภุชยณประจำมัสยิด พ.ศ. 2548 / ฮ.ศ. 1426 (ฉบับปรับปรุง) คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดปัตตานี นราธิวาสและยะลา หรือที่เรียกสั้น ๆ ว่า หลักสูตร “48” หลักสูตรดังกล่าวได้กำหนดกรอบสาระสำคัญเกี่ยวกับ ความนำ หลักการ จุดหมาย โครงสร้าง กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ เวลาเรียน การจัดหลักสูตร การจัดเวลาเรียน สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น สื่อการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ เกณฑ์การผ่านช่วงชั้นและการจบหลักสูตร เอกสารหลักฐานการศึกษา การเทียบโอนผลการเรียน และการพัฒนาศักยภาพครู ซึ่งมีรายละเอียดตามที่ปรากฏในหลักสูตรดังนี้

1. ความนำ

อิสลามให้ความสำคัญเรื่องการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง และอิสลามบังคับให้มุสลิม ทุกคนศึกษาเกี่ยวกับศาสนาอิสลาม ดังที่อัลลอฮ์ ได้ตรัสในคัมภีร์ อัล-กุรอานซูเราะฮ์อัล-อะลัก์ อายุษที่ 4-5 ความว่า “ผู้ทรงสอนความรู้ด้วยปากกา และผู้ทรงสอนมนุษย์ในสิ่งที่เขาไม่รู้” และมุสลิมทั้งชายและหญิง” (รายงานโดยอะหมัดและอิบนุมาญะฮฺ) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้บัญญัติในมาตรา 38ว่า บุคคลย่อมมีเสรีภาพบริบูรณ์ในการถือศาสนา นิกายของศาสนาหรือลัทธินิยมในทางศาสนาและย่อมมีเสรีภาพในการปฏิบัติตามศาสนาบัญญัติหรือปฏิบัติพิธีกรรมตามความเชื่อถือของตน เมื่อไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อหน้าที่ของพลเมืองและไม่เป็นการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ในการใช้เสรีภาพ ดังกล่าวตามวรรคหนึ่ง บุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง

มิให้รัฐ กระทบการใด ๆ อันเป็นการรอนสิทธิหรือเสียประโยชน์อันควรมีควรได้ เพราะเหตุที่ถือศาสนา นิกายของศาสนา ลัทธินิยมในทางศาสนา หรือปฏิบัติตามศาสนาบัญญัติหรือปฏิบัติพิธีกรรมตามความ เชื่อถือแตกต่างจากบุคคลอื่น มาตรา 46 บุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมย่อมมีสิทธิอนุรักษ์ หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะหรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและของชาติ และมี ส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างสมดุลและยั่งยืนนอกจากนี้ มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรง ได้แก่ พระราชบัญญัติการบริหาร องค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ.2540 มาตรา 4 กำหนดให้มัสยิดเป็นสถานที่ซึ่งมุสลิมใช้ประกอบศาสนกิจ โดยจะต้องมีละหมาดวันศุกร์เป็นปกติ และเป็นสถานที่สอนศาสนาอิสลาม และให้คณะกรรมการ อิสลามประจำมัสยิดมีหน้าที่ตามมาตรา 35 (4) ให้สนับสนุนสัปบุรุษในการปฏิบัติศาสนกิจส่งเสริมให้ เกิดความสามัคคีและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในทางที่ขอบตามบัญญัติแห่งศาสนาอิสลามและได้ กำหนดให้อิหม่ามมีหน้าที่ตามมาตรา 37 (3)(4) (5) ให้อิหม่ามมีหน้าที่ 1) แนะนำให้สัปบุรุษประจำ มัสยิดปฏิบัติให้ถูกต้องตามบัญญัติแห่งศาสนาอิสลามและกฎหมาย 2) อำนวยความสะดวกแก่มุสลิม ในการปฏิบัติศาสนกิจ 3) สั่งสอนและอบรมหลักธรรมทางศาสนาอิสลามแก่บรรดาสัปบุรุษประจำ มัสยิด พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ตามมาตรา 6 ให้การจัดการศึกษาเป็นไปเพื่อ พัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรมมีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มาตรา 7 ในกระบวนการ เรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตย มาตรา 8 (2) ได้กำหนดให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จากสิ่งที่กล่าวอ้างข้างต้น นับว่าเป็นข้อมูล ที่เอื้ออำนวย และให้โอกาสต่อการสอนศาสนาอิสลามภาคบังคับประจำมัสยิดขึ้น เพื่อพัฒนาเยาวชนให้ เป็นคนดีมีคุณธรรม และจริยธรรมเป็นบ่าวที่ได้รับความโปรดปรานจากอัลลอฮ์ พร้อมทั้งเป็นคนดีของ ครอบครัวและสังคม

2. หลักการ

เพื่อให้การจัดการศึกษาศาสนาอิสลามของมัสยิดมีความสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่กำหนดให้จัดการศึกษาเน้นความรู้คู่คุณธรรมจึง กำหนดหลักการของหลักสูตรอิสลามศึกษาฟัรฎูฮ์น ประจำมัสยิดไว้เป็นบรรทัดฐานดังนี้ การจัดการ หลักสูตรการเรียนรู้สำหรับเยาวชนมุสลิมและการใช้หลักสูตรอิสลาม ศึกษาฟัรฎูฮ์น ประจำมัสยิดใน จังหวัดปัตตานี นราธิวาสและยะลา มีหลักการสำคัญคือ

(2.1) เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ และความเข้าใจในหลักการภาค บังคับ (ฟัรฎูฮ์น) ของศาสนาอิสลาม

(2.2) เป็นการศึกษาเพื่อปฏิบัติศาสนกิจ และยึดมั่นในหลักการศาสนาใน การประกอบศาสนกิจ และการดำรงชีวิตประจำวัน

(2.3) เป็นการศึกษาที่สนองต่อความต้องการของท้องถิ่น

(2.4) เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนเป็นมุสลิมที่ดี และเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว สังคมและประเทศชาติ

(2.5) เป็นการศึกษาพื้นฐานที่สามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

(2.6) เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์ได้

3. จุดหมาย

การศึกษาวิชาอิสลามศึกษาตามหลักสูตรนี้ เป็นการศึกษาที่มุ่งให้ผู้เรียนพัฒนาคุณภาพชีวิตมีความตระหนักในหลักการศรัทธา และปฏิบัติศาสนกิจตามที่ศาสนากำหนด ดังต่อไปนี้

(3.1) มีความรู้ ความเข้าใจหลักการขั้นพื้นฐานของศาสนาอิสลาม

(3.2) มีความสามารถในการอ่านและการเขียน

(3.3) มีนิสัยรักการอ่าน และใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ

(3.4) เป็นมุสลิมที่ดี เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม และประเทศชาติ

(3.5) สามารถนำหลักคำสอนของศาสนาไปใช้ในชีวิตประจำวัน

4. โครงสร้าง

เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนของมัธยมศึกษาสามารถดำเนินการอย่างมีระบบ และผู้ที่เกี่ยวข้องปฏิบัติ ในการจัดการหลักสูตรอิสลามศึกษาที่รุดานประจำมัธยม ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพจึงได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตร ดังนี้

(4.1) ระดับช่วงชั้น

กำหนดหลักสูตรเป็น 2 ช่วงชั้น ตามระดับพัฒนาของผู้เรียน คือ ช่วงชั้นที่ 1 ระดับอิสลามศึกษาตอนต้น ปีที่ 1-3 ช่วงชั้นที่ 2 ระดับอิสลามศึกษาตอนต้น ปีที่ 4-6

(4.2) สารการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร

ซึ่งประกอบด้วยองค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการ เรียนรู้ และคุณลักษณะหรือค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียน ประกอบด้วย 8 วิชา ดังนี้ 1) อัล-กรุอ่าน 2) อัล-ฮะดีษ 3) หลักศรัทธา 4) ศาสนบัญญัติ 5) ศาสนประวัติ 6) จริยธรรม 7) ภาษาอาหรับ 8) ภาษามลายู

5. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ มุ่งเน้นเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดให้เรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้ 8 สาระ การเข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสม ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขกับกิจกรรมที่เลือกด้วยตัวเอง ตามความถนัดและความสนใจอย่างแท้จริง การพัฒนาที่สำคัญของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แก่การพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้าน ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคมโดยอาจจัดเป็น

แนวทางหนึ่งที่จะสนองนโยบายในการสร้างเยาวชนของชาติให้เป็นผู้มีศีลธรรมจริยธรรมมีระเบียบวินัย และคุณภาพ เพื่อพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม ซึ่งผู้ดำเนินการจะต้องดำเนินการอย่างมีเป้าหมายมีรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ

(5.1) กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตนเอง เสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งผู้สอนทุกคนต้องทำหน้าที่เป็นครูแนะแนว ให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อ และการพัฒนาตนเอง วางแผน ประเมิน และปรับปรุงการทำงาน โดยเน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม

(5.2) กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่พัฒนาผู้เรียน เป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง อย่างครบวงจร ตั้งแต่ศึกษาวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมิน และปรับปรุงการทำงาน โดยเน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม

(5.3) กิจกรรมส่งเสริมผู้เรียน ให้อ่านคล่องแคล่ว และจากอัล-กุรอาน แม่นยำ ให้สนับสนุนการจัดการเรียนการสอน โดยภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกับผู้จัดการหลักสูตร ให้ผู้เรียนได้เรียนอย่างทั่วถึง

6. มาตรฐานการเรียนรู้

หลักสูตรอิสลามศึกษาพหุอัยนุประจํามัธยม กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ 8 สาระ การเรียนรู้ที่เป็นข้อกำหนดคุณภาพผู้เรียนด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรมและ ค่านิยมของแต่ละสาระการเรียนรู้ เพื่อใช้เป็นจุดหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ซึ่งกำหนดเป็น 2 ลักษณะ คือ

(6.1) มาตรฐานการเรียนรู้การศึกษาอิสลามศึกษาพหุอัยนุประจํามัธยม เป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละสาระการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนเรียนจบการศึกษาอิสลามอิสลามศึกษาพหุอัยนุประจํามัธยม สามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิตได้

(6.2) มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละสาระการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนเรียนจบในแต่ละช่วงชั้นคือ อิสลามศึกษาตอนต้น ปีที่ 3 และอิสลามศึกษาตอนต้น ปีที่ 6 และถือเป็นการจบหลักสูตรระดับอิสลามตอนต้น มาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรอิสลามศึกษาพหุอัยนุประจํามัธยม กำหนดไว้เฉพาะมาตรฐานการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกคนเท่านั้นสำหรับมาตรฐานการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ตลอดจนมาตรฐานการเรียนรู้ที่เข้มข้นขึ้นตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ให้ผู้จัดการหลักสูตรสามารถพัฒนาเพิ่มเติมได้

10. สารและมาตรฐานการเรียนรู้

หลักสูตรอิสลามศึกษาพหุวัฒนธรรมประจำมัธยม กำหนดสาระการเรียนรู้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดคุณภาพของผู้เรียน เมื่อเรียนจบหลักสูตรซึ่งกำหนดไว้เฉพาะส่วนที่เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตให้มีคุณภาพ สำหรับสาระตามศาสนาบังคับ ตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ผู้จัดการหลักสูตรสามารถพัฒนาเพิ่มเติมได้ สาระการเรียนรู้อิสลามศึกษามีรายละเอียดดังต่อไปนี้

สาระที่ 1 อัล-กุรอาน

(1.1) เข้าใจประวัติ ความสำคัญ หลักการอ่านอัล-กุรอาน สามารถท่องจำและอธิบายอัล-กุรอาน เพื่อนำไปในการดำเนินชีวิต

(1.2) ยึดมั่นในหลักคำสอนอัล-กุรอาน และนำมาปฏิบัติในการอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

สาระที่ 2 อัล-ฮะดีษ

(2.1) เข้าใจความหมาย ความสำคัญ สามารถท่องจำอัล-ฮะดีษ และนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต

(2.2) ยึดมั่นหลักคำสอนอัล-ฮะดีษ และนำไปปฏิบัติตามในการดำเนินชีวิต

สาระที่ 3 หลักศรัทธา

(3.1) เข้าใจความหมาย ความสำคัญ หลักฐานของหลักศรัทธา และโทษของการตั้งภาคีต่ออัลลอฮ์ การสิ้นสภาพจากการเป็นมุสลิม เพื่อเป็นบ่าวที่ยำเกรง และภักดีต่ออัลลอฮ์

(3.2) ยึดมั่นในหลักศรัทธา นำมาปฏิบัติอย่างเคร่งครัด และสามารถแก้ปัญหาสังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

สาระที่ 4 ศาสนบัญญัติ

(4.1) เข้าใจกฎ หลักการ และบทบัญญัติอิสลามเกี่ยวกับอิสลามเกี่ยวกับบิดอะฮ์ มูอามาละฮ์และอื่น ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติศาสนกิจ และดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข

(4.2) เห็นคุณค่า ปฏิบัติตามบทบัญญัติอิสลาม และสามารถนำมาวิเคราะห์กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นบนพื้นฐานของเหตุและผล

สาระที่ 5 ศาสนประวัติ

(5.1) เข้าใจความหมาย ความสำคัญของประวัติศาสตร์อิสลามในแต่ละยุคสมัยนบีและคอลลีฟะฮ์รอชิดีน

(5.2) มีความภาคภูมิใจในการมีวิถีชีวิตตามแนวทางของศาสดา

สาระที่ 6 จริยธรรม

(6.1) เข้าจริยธรรมอิสลาม สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาตน บำเพ็ญประโยชน์ต่อครอบครัว สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

(6.2) ยึดมั่น และปฏิบัติตามจริยธรรมอิสลามในการดำเนินชีวิตอย่างถูกต้อง

สาระที่ 7 ภาษาอาหรับ

เข้าใจกระบวนการฟัง ดู พูด อ่าน และเขียน เห็นคุณค่า และมีทักษะในการใช้ ภาษาอาหรับ เพื่อการเรียนรู้ ค้นคว้า ตีความบทบัญญัติอิสลาม และสื่อความหมาย

สาระที่ 8 ภาษามลายู

เข้าใจกระบวนการฟัง ดู พูดอ่าน และเขียน เห็นคุณค่าและมีทักษะในการใช้ ภาษามลายู เพื่อการเรียนรู้ สื่อความหมาย และค้นคว้าความรู้จากแหล่งวิทยาการเกี่ยวกับศาสนาอิสลามอย่างสร้างสรรค์ และมีประสิทธิภาพ

การจัดการเรียนรู้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 22 กำหนดแนวทางในการ จัดการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพ ฉะนั้น ครู ผู้สอน และผู้จัดการศึกษาจะต้องมีบทบาทเป็นผู้นำ ผู้ถ่ายทอดความรู้และเป็นผู้ช่วยเหลือส่งเสริมและสนับสนุนผู้เรียนในการแสวงหา และให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน เพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้สร้างสรรค์ของความรู้ของตน การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรอิสลามศึกษาฟิรฎุฮัยนุประจํามัศยิด นอกจากจะมุ่งปลูกฝังด้านปัญญาพัฒนาการคิดของผู้เรียนให้มีความสามารถในการรับรู้เข้าใจและคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณแล้ว ยังมุ่งพัฒนาความสามารถทางอารมณ์ โดยการปลูกฝังให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของตนเอง เข้าใจตนเอง เห็นอกเห็นใจผู้อื่น สามารถแก้ปัญหา ข้อขัดแย้งทางอารมณ์ได้ถูกต้องเหมาะสม การเรียนรู้สาระการเรียนรู้ต่าง ๆ มีกระบวนการและวิธีการที่หลากหลาย ผู้สอน ต้องคำนึงถึงพัฒนาการทางด้านร่างกาย และสติปัญญา วิธีการเรียนรู้ ความสนใจและความสามารถของผู้เรียนเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น ควรใช้รูปแบบ/วิธีการที่หลากหลาย เน้นการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง การเรียนรู้ด้วยตนเองจากผู้สอน การเรียนรู้ร่วมกัน การเรียนรู้จากธรรมชาติ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และการเรียนรู้บูรณาการ การเรียนรู้คู่คุณธรรม ทั้งนี้ต้องพยายามนำกระบวนการ การจัดการ กระบวนการอนุรักษ์ และพัฒนา สิ่งแวดล้อมกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ไปสอดแทรกในการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เนื้อหาและกระบวนการต่าง ๆ ข้ามกลุ่ม สาระการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้ในลักษณะองค์รวมการ บูรณาการเป็นการกำหนดเป้าหมายการเรียน

ร่วมกัน ยึดครูเป็นหลักโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พร้อมนำกระบวนการเรียนรู้จากกลุ่มสาระเดียวกัน หรือต่างสาระการเรียนรู้มาบูรณาการ ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจัดได้หลายลักษณะ

12. แนวทางจัดการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น

การจัดการเรียนรู้ต้องสนองต่อความจำเป็นที่เหมาะสมของผู้เรียน โดย คำนึงถึงหลักจิตวิทยาพัฒนาการ และจิตวิทยาการเรียนรู้ ทั้งนี้ในแต่ละคาบเรียนนั้นไม่ควรใช้เวลา นานเกินความสนใจของผู้เรียน ต้องจัดการเรียนรู้ให้ครบทุกกลุ่มสาระ ในลักษณะบูรณาการที่มี ภาษาอาหรับ และภาษามลายูเป็นหลัก เน้นการเรียนรู้ตามสภาพจริง มีความสุข และปฏิบัติถูกต้อง เพื่อพัฒนาพื้นฐานการติดต่อสื่อสาร ทักษะพื้นฐานในการคิด

13. สื่อการเรียนรู้

การจัดการศึกษาตามหลักสูตรอิสลามศึกษาฟิรฎุฮ์ยันประจำมัสยิดนี้ มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้หลักคำสอนที่ถูกต้องอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และใช้เวลาอย่างสร้างสรรค์ เพื่อสนองความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ เรียนรู้ได้จากสื่อการเรียน และแหล่งธรรมชาติ รวมทั้งจากเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ชุมชนและอื่น ๆ และพัฒนาสื่อการเรียนรู้ขึ้นเองหรือนำสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่รอบตัวและในระบบสารสนเทศมาใช้ในการเรียนรู้ โดยใช้วิจารณญาณในการเลือกใช้สื่อ และแหล่งความรู้ โดยเฉพาะหนังสือเรียนควรมีเนื้อหา สาระ ครบคลุมตลอดช่วงชั้น สื่อสิ่งพิมพ์ควรจัดให้มีอย่างเพียงพอ ทั้งนี้ควรให้ผู้เรียนสามารถยืมได้จากศูนย์สื่อหรือห้องสมุดของสถานศึกษา ลักษณะของสื่อการเรียนรู้ที่จะนำมาใช้ ควรมีความหลากหลาย และถูกต้อง ทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และอื่น ๆ ซึ่งช่วยส่งเสริมให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณค่า น่าสนใจ ชวนคิด ชวนติดตาม และรวดเร็วขึ้น รวมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง ลึกซึ้ง และต่อเนื่องตลอดเวลา เพื่อให้การใช้สื่อการเรียนรู้เป็นไปที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่มีหน้าที่จัดการศึกษาอิสลามศึกษา ควรดำเนินการดังนี้

(13.1) จัดทำ และจัดหาสิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนรู้

(13.2) ศึกษา ค้นคว้า เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

(13.3) จัดทำและจัดหาสื่อการเรียนรู้ สำหรับการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน และสำหรับเสริมความรู้ของผู้สอน

(13.4) ศึกษาวิธีการเลือก และการใช้สื่อการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพเหมาะสม หลากหลาย และสอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน

(13.5) ศึกษาวิธีการวิเคราะห์ และประเมินคุณภาพมาตรฐานสื่อการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นเองและที่เลือกนำมาใช้ประกอบการเรียนรู้ โดยมีการวิเคราะห์ และประเมินสื่อการเรียนรู้ที่ใช้อยู่กันอย่างสม่ำเสมอ

(13.6) จัดหาหรือจัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ ศูนย์สื่อสารการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ในสถานศึกษา และในชุมชน เพื่อการศึกษา ค้นคว้า แลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ และพัฒนาสื่อการเรียนรู้

(13.7) จัดให้มีเครือข่ายการเรียนรู้ เชื่อมโยง และแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ระหว่างมัธยมศึกษา ท้องถิ่น ชุมชน และสังคมอื่น ๆ

(13.8) จัดให้มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับสื่อและการใช้สื่อการเรียนรู้เป็นระยะ ๆ

14. การวัด และการประเมินผลการเรียนรู้

ผลการเรียนรู้ เป็นกระบวนการที่ให้ผู้เรียนพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเพราะจะช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศ ที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน รวมทั้งข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้ อย่างเต็มศักยภาพ สถานศึกษาประจำมัยสิด ในฐานะผู้รับผิดชอบจัดการศึกษา จำต้องจัดทำหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการวัดผล และการประเมินผลการเรียนของสถานศึกษา เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือปฏิบัติร่วมกัน และเป็นไปในมาตรฐานเดียวกัน สถานศึกษาต้องวัดผลการเรียนรู้ของผู้เรียนจากการประเมิน ทั้งในระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา และระดับจังหวัด ตลอดจนการประเมินภายนอก เพื่อใช้เป็นข้อมูลสร้างความมั่นใจเกี่ยวกับคุณธรรมของผู้เรียนแก่ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา การวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียน จุดหมายสำคัญของการประเมินระดับชั้นเรียน คือ มุ่งหาคำตอบว่าผู้เรียนมีความก้าวหน้าทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ อันเป็นผลเนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือไม่/เพียงใด ดังนั้น การวัด และประเมินผลจึงต้องใช้วิธีการที่หลากหลาย เน้นการปฏิบัติให้สอดคล้อง และเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน และสามารถดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ควบคู่ไปในกิจกรรมเรียนรู้ของผู้เรียน โดยประเมินความประพฤติ พฤติกรรม การเรียน การร่วมกิจกรรมและผลงานจากโครงการ หรือแฟ้มสะสมผลงาน ผู้ใช้ผลการประเมินในระดับชั้นเรียนที่สำคัญ คือ ตัวผู้เรียน ครูผู้สอน และพ่อแม่ ผู้ปกครอง จำเป็นต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย การประเมินผลระดับสถานศึกษา เป็นการประเมินเพื่อดูความก้าวหน้าด้านการ เรียนรู้ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดเป็นรายชั้นปี และช่วงชั้น สถานศึกษานำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการเรียน การสอน และคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้รวมทั้งนำผลการประเมินรายช่วงชั้นไปพิจารณาตัดสินการเลื่อนช่วงชั้น กรณีผู้เรียนไม่ผ่านมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระต่าง ๆ สถานศึกษาต้อง

จัดให้มีการเรียนการสอนซ่อมเสริม และจัดให้มีการประเมินใหม่ การประเมินคุณภาพระดับจังหวัด สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนเรียนในปี สุดท้ายของแต่ละช่วงชั้น ได้แก่ ชั้นอิสลามศึกษาตอนต้น ปีที่ 3 อิสลามศึกษาตอนต้นปีที่ 6 เข้ารับการประเมินคุณภาพระดับจังหวัด ในสาระการเรียนรู้

15. เกณฑ์การผ่านช่วงชั้น และการจบหลักสูตร

การจัดการศึกษาตามหลักสูตรอิสลามศึกษาพหุวัฒนธรรมประจำมัสยิด ซึ่งใช้เวลาประมาณ 6 ปี ผู้เรียนจะสามารถจบการศึกษาระดับชั้นอิสลามศึกษาตอนต้น โดยผู้เรียนต้องผ่านการศึกษาแต่ละช่วงชั้นตามเกณฑ์ ดังนี้

(15.1) ผู้เรียนต้องเรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม และได้รับการตัดสินผลการเรียนให้ได้ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

(15.2) ผู้เรียนต้องผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

(15.3) ผู้เรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และผ่านการประเมินตามเกณฑ์ที่กำหนด

3.2.6 ความเป็นมาการจัดการเรียนการสอนศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ในอำเภอจะนะจังหวัดนราธิวาส

ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ในอำเภอ จังหวัดนราธิวาส เกิดขึ้นด้วยภูมิปัญญา ของชุมชนตามหลักการที่ชุมชนต้องรับผิดชอบด้านการศึกษาของเยาวชนเหมือนกับชุมชนมุสลิมอื่น ๆ เดิมทีศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ในอำเภอ จังหวัดนราธิวาส จะเรียกว่า สื่อกอละห์ตาดีกา สื่อกอละห์มาลาญู โรงเรียนสุเหร่า โรงเรียนมัสยิด หรือโรงเรียนชายคามัสยิด ต่อมาเรียกว่าโรงเรียนตาดีกา โรงเรียนเหล่านี้เปลี่ยนชื่อเป็น ศูนย์อบรมศาสนาและจริยธรรมประจำมัสยิด (ตาดีกา) ปี พ.ศ.2548 เปลี่ยนชื่อเป็นศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ปัจจุบันอยู่ในความดูแลของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการถือเป็นแหล่งเรียนรู้อิสลามศึกษาของมัสยิดที่ต้องการให้เยาวชน มีความรู้ ความเข้าใจ มีจริยธรรมและปฏิบัติตามหลักการทางศาสนาอิสลาม ปัจจุบันศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ในอำเภอจะนะ จังหวัดนราธิวาส ที่จดทะเบียนมีจำนวน 37 ศูนย์

จำนวนศูนย์ฯ และประชากรครูผู้สอนในศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ในอำเภอจะนะระ จังหวัดนราธิวาส

ที่	ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด	จำนวนศูนย์	จำนวนผู้สอน	จำนวนผู้เรียน
1	ตำบลจะนะระ	11	84	1316
2	ตำบลดุขงญอ	10	78	1300
3	ตำบลข้างเฝือก	10	67	1030
4	ตำบลผดุงมาตร	6	48	780
	รวม	37	277	4426

ตารางที่ 3.1 สำนักการศึกษาเอกชน อำเภอจะนะระ จังหวัดนราธิวาส

3.2.7 ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ

ว่าด้วย ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ในจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส พ.ศ. ๒๕๔๘ เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนการสอนอิสลามศึกษาของศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ในจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส ตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ และมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๔๘ เรื่องการรับโอนภารกิจในการดูแลส่งเสริมตาดีกา ใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ กระทรวงศึกษาธิการ จึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) ในจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส พ.ศ. ๒๕๔๘”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็นต้นไปบรรดาระเบียบ ข้อบังคับหรือคำสั่งอื่นใดที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“ศูนย์” หมายความว่า ศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา)

“จังหวัดชายแดนภาคใต้” หมายความว่า จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส

“ผู้สอน” หมายความว่า ผู้ให้การอบรมหรือสอนในศูนย์

“ผู้เรียน” หมายความว่า ผู้เข้ารับการอบรมหรือเรียนในศูนย์

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนหรือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน แล้วแต่กรณีหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

“นายทะเบียน” หมายความว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายด้วยจังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส โดยมีสำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการ ที่ ๑๒ เป็นที่ตั้งสำนักงาน

ข้อ ๔ ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นจากการใช้ระเบียบนี้

หมวด ๑

การจัดตั้งและดำเนินการ

ข้อ ๕ การจัดตั้งศูนย์ มีหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นมัสยิด ที่จดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม

(๒) มีคณะกรรมการบริหารศูนย์

(๓) มีอาคาร สถานที่ และบริเวณในเขตชุมชนนั้นที่เหมาะสมในการดำเนินการข้อ ๖ ให้ศูนย์มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) จัดการศึกษาอบรม จริยธรรมตลอดจนจัดกิจกรรมด้านศาสนาและประเพณีที่ดิงามของผู้นับถือศาสนาอิสลามตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

(๒) จัดทำข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์ อิหม่ามประจำมัสยิด ผู้สอน ผู้เรียน

(๓) รายงานผลการจัดการเรียนการสอนประจำปีต่อสำนักงาน

ข้อ ๗ ให้อิหม่ามประจำมัสยิดยื่นขอจัดตั้งศูนย์ต่อนายทะเบียนโดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดให้นายทะเบียนออกใบอนุญาตการจัดตั้งศูนย์ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำร้องพร้อมเอกสารที่ครบถ้วน ตามแบบที่กำหนด

ข้อ ๘ การเลิกศูนย์ ให้ให้หม่อมประจําสมัยด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการ
สมัยขึ้นคำขอต่อนายทะเบียน และรายงานให้คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดตราบทรัพย์สิน
ของศูนย์ให้ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของสมัย

หมวด ๒

การบริหาร

ข้อ ๙ ให้มีคณะกรรมการบริหารศูนย์ระดับเขตตรวจราชการ โดยมีผู้ตรวจราชการ
กระทรวง

ศึกษาธิการเป็นที่ปรึกษา และมีกรรมการจำนวน ๑๙ คน ประกอบด้วย

(๑) ประธานศูนย์ประสานงานคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดสาม
จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นประธานกรรมการ

(๒) ประธานกรรมการอิสลามประจำจังหวัดจำนวน ๒ คน

(๓) ประธานศูนย์ประสานงานชมรมตาดีกาสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

(๔) ประธานชมรมตาดีกา ระดับจังหวัดจำนวน ๓ คน

(๕) ประธานชมรมอิหม่ามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน ๓ คน

(๖) ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน ๑ คน

(๗) ผู้แทนสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน

๑ คน

(๘) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดชายแดนภาคใต้
จำนวน ๖ คน

(๙) ผู้อำนวยการสำนักผู้ตรวจประจำเขตตรวจราชการเขตที่ ๑๒ เป็น
กรรมการและเลขานุการ

ข้อ ๑๐ คณะกรรมการบริหารศูนย์ระดับเขตตรวจราชการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดแนวทางการบริหารจัดการ และติดตามประเมินผล

(๒) จัดทำหลักสูตรตาดีกาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

(๓) ให้คำแนะนำสนับสนุนส่งเสริมการสอนอิสลามศึกษาของศูนย์ร่วมกับ
คณะกรรมการบริหารศูนย์ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับตำบล

(๔) เสนอแนะการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาของศูนย์ในสามจังหวัด
ชายแดนภาคใต้ต่อสำนักงาน

(๕) ปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๑ การประชุมของคณะกรรมการบริหารศูนย์ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมดจึงเป็นองค์ประชุมถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุม หรือไม่อยู่ในที่ประชุม ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกประธานคนหนึ่งเป็นประธานที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุม ให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนนถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานที่ประชุมออกเสียงเพิ่มอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ ๑๒ ให้มีคณะกรรมการบริหารศูนย์ระดับจังหวัด จำนวน ๑๑ คน ประกอบด้วย

(๑) ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรองผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้แทนที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายเป็นประธานกรรมการ

(๒) นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด

(๓) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

(๔) ผู้แทนคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด จำนวน ๑ คน

(๕) ผู้แทนชมรมตาดีการะดับจังหวัด จำนวน ๒ คน

(๖) ผู้แทนชมรมอิหม่ามระดับจังหวัด จำนวน ๒ คน

(๗) ผู้อำนวยการสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด

(๘) รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต ๑ ที่รับผิดชอบการศึกษาเอกชนเป็นกรรมการและเลขานุการให้บุคคลตาม (๒), (๓), (๔), (๕), (๖) และ (๗) เป็นกรรมการ และให้คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ชมรมอิหม่ามระดับจังหวัด ชมรมตาดีการะดับจังหวัด แล้วแต่กรณีคัดเลือกผู้แทน ตามวรรคหนึ่ง (๔), (๕) และ (๖)

ข้อ ๑๓ คณะกรรมการบริหารศูนย์ระดับจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดแนวทางการพัฒนาศูนย์ให้สอดคล้องกับแนวทางที่คณะกรรมการบริหารศูนย์ระดับเขตตรวจราชการกำหนด

(๒) ระดมทรัพยากรและประสานงานหน่วยงานภาครัฐและเอกชนเพื่อพัฒนาศูนย์

(๓) แนะนำ สนับสนุน ส่งเสริมศูนย์ร่วมกับคณะกรรมการบริหารศูนย์ระดับอำเภอและระดับตำบล

(๔) นิเทศติดตามประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์และรายงานต่อคณะกรรมการบริหารระดับเขตตรวจราชการ

(๕) ปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๔ ให้มีคณะกรรมการบริหารศูนย์ระดับอำเภอ จำนวน ๙ คน ประกอบด้วย

- (๑) นายอำเภอหรือปลัดอำเภอที่ได้รับมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ
- (๒) ผู้แทนสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดในพื้นที่ จำนวน ๑ คน
- (๓) ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ จำนวน ๒ คน
- (๔) ผู้แทนกรรมการอิสลามจังหวัด จำนวน ๑ คน
- (๕) ประธานชมรมอิหม่ามระดับอำเภอ
- (๖) เจ้าหน้าที่วัฒนธรรมระดับอำเภอ
- (๗) เจ้าหน้าที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
การศึกษามอบหมายเป็นกรรมการและเลขานุการ
- (๘) ประธานชมรมตาดิการระดับอำเภอ เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการให้
บุคคลตาม (๒), (๓), (๔), (๕) และ (๖) เป็นกรรมการให้นายอำเภอดำเนินการคัดเลือกผู้แทน (๒) และ
(๓) ในพื้นที่ และคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดเลือกผู้แทนตาม (๔)

ข้อ ๑๕ คณะกรรมการบริหารศูนย์ระดับอำเภอมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) ระดมทรัพยากรและประสานงานหน่วยงานภาครัฐและเอกชนเพื่อพัฒนา
ศูนย์
- (๒) นิเทศติดตามประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์และรายงานต่อคณะ
กรรมการบริหารศูนย์ระดับจังหวัด
- (๓) กำหนดแนวทางการพัฒนาศูนย์ในระดับอำเภอให้สอดคล้องกับระดับ
จังหวัด
- (๔) กำกับดูแลการใช้จ่ายเงินของศูนย์
- (๕) ปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๖ ให้มีคณะกรรมการบริหารศูนย์ระดับตำบล จำนวน ๗ คน ประกอบด้วย

- (๑) นายกองการบริหารส่วนตำบลเป็นประธานกรรมการ
- (๒) ปลัดตำบล
- (๓) กำนัน
- (๔) ผู้แทนอิหม่ามระดับตำบล จำนวน ๑ คน
- (๕) ผู้แทนผู้สอนตาดิการ จำนวน ๑ คน
- (๖) ผู้บริหารสถานศึกษา ที่ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มอบหมายเป็นกรรมการและเลขานุการ

(๗) ผู้แทนชมรมตาดีกา ระดับตำบล จำนวน ๑ คน เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการให้บุคคลตาม (๒), (๓), (๔) และ (๕) เป็นกรรมการให้คณะกรรมการบริหารศูนย์ระดับอำเภอ คัดเลือกกรรมการตาม (๔), (๕), (๗)

ข้อ ๑๗ คณะกรรมการบริหารศูนย์ระดับตำบลมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) ประสานส่งเสริมการพัฒนาศูนย์ในพื้นที่รับผิดชอบ
- (๒) ระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาศูนย์
- (๓) นิเทศติดตามประเมินผลและรายงานต่อคณะกรรมการบริหารศูนย์ระดับอำเภอ
- (๔) ปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๑๘ ให้มีคณะกรรมการบริหารศูนย์ ประกอบด้วยอิหม่ามประจำมัสยิดเป็นประธานโดยตำแหน่งและกรรมการอื่น จำนวนไม่น้อยกว่า ๖ คน แต่ไม่เกิน ๑๒ คน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประจำมัสยิด โดยมีผู้สอนตาดีกาที่อิหม่ามแต่งตั้งเป็นกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการบริหารศูนย์ตามวรรคหนึ่ง มีวาระการดำรงตำแหน่ง ๔ ปี พ้นวาระแล้วอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้

ข้อ ๑๙ คณะกรรมการบริหารศูนย์ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) ดำเนินการบริหารศูนย์ให้สอดคล้องกับแนวทางของคณะกรรมการบริหารศูนย์ในทุกระดับ
- (๒) จัดการศึกษาอบรมให้แก่ผู้เรียนตามหลักสูตร
- (๓) ส่งเสริมและพัฒนาผู้สอนให้จัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ
- (๔) ให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งและถอดถอนผู้สอน
- (๕) รายงานผลการดำเนินงานของศูนย์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- (๖) ดำเนินงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ข้อ ๒๐ ให้นำความในข้อ ๑๑ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะกรรมการในข้อ ๑๒ ข้อ ๑๔ ข้อ ๑๖ และข้อ ๑๘ โดยอนุโลม

หมวด ๓

ผู้สอน

ข้อ ๒๑ ผู้สอนมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุตั้งแต่ ๑๘ ปีบริบูรณ์ขึ้นไป

(๓) มีความรู้วิชาสามัญ ไม่ต่ำกว่าการศึกษาภาคบังคับ หรือเทียบเท่าตามที่กำหนดในแผนการศึกษาแห่งชาติ หรือตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาภาคบังคับแล้วแต่กรณี และมีความรู้ด้านศาสนาอิสลามไม่ต่ำกว่าชั้นอิสลามศึกษาตอนกลางปีที่ ๓ ของหลักสูตรอิสลามศึกษาตอนกลาง (มุตาว์ซซีเตาะห์)หรือเทียบเท่า หรือมีประสบการณ์สอนศาสนาไม่น้อยกว่า ๓ ปี โดยผ่านการรับรองจากคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด

(๔) เป็นผู้มีความเลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและตามแนวทางของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ข้อ ๒๒ ให้อธิบดีประจำมัสยิดแต่งตั้งถอดถอนผู้สอน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารศูนย์ และรายงานการเปลี่ยนแปลงต่อนายทะเบียน

หมวด ๔
การส่งเสริมและสนับสนุน

ข้อ ๒๓ ให้กระทรวงศึกษาธิการส่งเสริมและสนับสนุนเกี่ยวกับงบประมาณ การพัฒนาบุคลากร การพัฒนาหลักสูตร การบริหารจัดการของศูนย์ และกิจกรรมขององค์กรตาดึกาทุกระดับการส่งเสริมและสนับสนุนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล หรือมติของคณะรัฐมนตรี แล้วแต่กรณี

ข้อ ๒๔ ให้สำนักงานมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ร่วมกับสำนักผู้ตรวจประจำเขตตรวจราชการจัดทำแผนเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการของศูนย์

(๒) ทำหน้าที่สำนักทะเบียนกลาง รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์ อีหม่ามประจำมัสยิด ผู้สอนผู้เรียนในพื้นที่ที่รับผิดชอบเฉพาะกาล

ข้อ ๒๕ ให้หลักสูตรอิสลามศึกษาฟิรฎูอีน ประจำมัสยิด พ.ศ. ๒๕๔๘ ที่ใช้อยู่ก่อนระเบียบนี้ใช้บังคับ เป็นหลักสูตรตามระเบียบนี้

ข้อ ๒๖ ให้สถานสอนจริยศึกษา (ตาดึกา) ที่จดทะเบียนกับกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทยก่อนระเบียบนี้ใช้บังคับ เป็นศูนย์ตามระเบียบนี้

ข้อ ๒๗ ให้ผู้สอนที่ทำหน้าที่อยู่ก่อนระเบียบนี้ใช้บังคับ เป็นผู้สอนตามระเบียบนี้

ข้อ ๒๘ ให้คณะกรรมการบริหารสถานสอนจริยศึกษา (ตาดึกา) ที่ดำเนินการอยู่ก่อนระเบียบนี้ใช้บังคับปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์ตามระเบียบนี้ทั้งนี้ไม่เกิน ๖๐ วัน นับแต่ระเบียบนี้ประกาศใช้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๘

จาตุรนต์ ฉายแสง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ